

หลักสูตร DIY การสานที่รองหม้อจากเศษผ้า จำนวน ๖ ชั่วโมง

หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท

ความเป็นมา

การสานที่รองหม้อเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งมีแนวคิดในการนำวัสดุเหลือใช้ภายในครัวเรือนมาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ใหม่ โดยเฉพาะ “เศษผ้าเก่า” หรือ “ผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บเสื้อผ้า” ที่แต่เดิมมักถูกทิ้งให้สูญเปล่า ชาวบ้านจึงนำมาดัดแปลงให้กลายเป็นที่รองหม้อมีทั้งความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยในอดีต การสานที่รองหม้อมักทำเพื่อใช้ในครัวเรือน โดยอาศัยความชำนาญในการถัก ทอ หรือเย็บผ้าให้เป็นแผ่นรูปแบบเรียบง่ายแต่แข็งแรง ใช้งานได้นาน ต่อมามีการพัฒนาให้มีลวดลาย สีสันและรูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้น เช่น พรหมถัก พรหมเย็บมือ และพรหมทอจากเชือกหรือผ้าถุงเก่า ทำให้เป็นทั้งของใช้และของตกแต่งบ้านได้ในเวลาเดียวกัน การสานที่รองหม้อยังถือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในกลุ่มแม่บ้านและผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถรวมกลุ่มกันผลิตเป็นสินค้า OTOP หรือสินค้าชุมชนเพื่อจำหน่าย สร้างรายได้เสริมให้ครอบครัว และช่วยลดปริมาณขยะในชุมชน ถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการนำแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ในปัจจุบัน การสานที่รองหม้อได้รับการส่งเสริมให้เป็นหนึ่งในหลักสูตรฝึกอาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเทคนิคการผลิต การออกแบบลวดลาย และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเดิมให้คงอยู่ พร้อมต่อยอดเป็นอาชีพสร้างรายได้อย่างยั่งยืนในสังคมไทย

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนและความต้องการของชุมชน
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางการเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร
๓. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

จุดหมาย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสานที่รองหม้อ
๒. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
๓. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๔. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้
๕. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น วิชา การสานที่รองหม้อ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
วิชา DIY การสานที่รองหม้อจากเศษผ้า จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพวิชาการสานที่รองหม้อจากเศษผ้า	๑.๑ บอกความสำคัญในการ ประกอบอาชีพ การสานที่รองหม้อ ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ ในการประกอบอาชีพขาย การสานที่รองหม้อได้ ๑.๓ บอกทิศทางการ พัฒนา การประกอบอาชีพ การสานที่รองหม้อ	๑.๑ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการสื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะ สามารถเลือกประกอบอาชีพ ได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๑.๓ กำหนดทิศทางการ พัฒนา การประกอบอาชีพ โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้ตาม บริบทชุมชน	๑ ชั่วโมง	
๒	ทักษะ การ ประกอบอาชีพ การสานที่รอง หม้อจากเศษผ้า	๒.๑ บอกความเป็นมาของ การสานที่รองหม้อจากเศษ ผ้า ๒.๒ มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๓ บอกขั้นตอนการสานที่ รองหม้อจากเศษผ้า ๒.๔ บอกขั้นตอนการทำ บรรจุภัณฑ์ การสานที่รอง หม้อจากเศษผ้า	๒.๑ ความเป็นมาของการ การสานที่รองหม้อจากเศษ ผ้า ๒.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๓ ขั้นตอนการสานที่รอง หม้อจากเศษผ้า ๒.๔ ขั้นตอนการ การสาน ที่รองหม้อจากเศษผ้า	๒.๑ จัดให้ผู้ เรียนศึกษา เอกสาร เกี่ยวกับความ เป็นมาของการสานที่รอง หม้อ ๒.๒ จัดให้ผู้ เรียนศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ จัดให้ผู้ เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์พร้อมขั้นตอนวิธีการ ขั้นตอนการสานที่รองหม้อ และฝึกปฏิบัติ ๒.๔ จัดให้ผู้ เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมขั้นตอน วิธีการสานที่รองหม้อจาก เศษผ้า		๒ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพ	๓.๑ สามารถคำนวณ ต้นทุน กำไรในการ ประกอบอาชีพได้ ๓.๒ เข้าใจเทคนิคการขาย สินค้าออนไลน์ ๓.๓ สามารถการ ถ่ายภาพ เพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้า ออนไลน์ได้ ๓.๔ สามารถสร้างมูลค่า สินค้าบนอินเทอร์เน็ตได้ ๓.๕ สามารถ นำความรู้ไป ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลด รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๑ การคำนวณต้นทุน กำไรในการประกอบอาชีพ ๓.๒ เทคนิคการขายสินค้า ออนไลน์ ๓.๓ การถ่ายภาพเพื่อ ประชาสัมพันธ์ สินค้า ออนไลน์ ๓.๔ การสร้างมูลค่าสินค้า บนอินเทอร์เน็ต ๓.๕ การนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อลด รายจ่าย/ เพิ่มรายได้ตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	๓.๑ จัดให้ผู้เรียนดำเนินการ คิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า ๓.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เทคนิ คการขายสิน ค้า ออนไลน์และฝึกปฏิบัติ ๓.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ ถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์และฝึกปฏิบัติ ๓.๔ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ สร้างมูลค่าของสินค้าบน อินเทอร์เน็ต และฝึกปฏิบัติ ๓.๕ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ นำความรู้ ไปใช้ในชีวิ ตประจำวันเพื่อลด รายจ่าย/ เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๔.	โค ร ง ก า ร ประกอบอาชีพ	๔.๑ เขียนโครงการในแต่ละ องค์ประกอบให้เหมาะสม และถูกต้องได้ ๔.๒ ตรวจสอบความเป็นไป ได้ของโครงการ ประเมิน โครงการ/ปรับปรุงโครงการ ได้ ๔.๓ สามารถถอดบทเรียน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๔.๑ การเขียนโครงการ ประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติจริง ๔.๒ การตรวจสอบความ เป็นไปได้ของโครงการ การประเมินโครงการ/ ปรับปรุงโครงการ ๔.๓ ถอดบทเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๔.๑ จัดให้ ผู้ เรี ยนฝึ ก ปฏิบัติการเขียนโครงการ ประกอบอาชีพ ๔.๒ กำหนดให้ผู้เรียนเขียน โครงการอาชีพของตนเอง และตรวจสอบความเป็นไป ได้ของโครงการและการ ประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการ อาชีพ ๔.๓ ครูและผู้เรียนร่วมกัน ถอดบทเรี ยนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔		๑ ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ , เอกสาร , ใบความรู้
๒. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา
๓. สื่อแหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ
๔. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

- แบบประเมินความพึงพอใจ
- สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ
- การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีผลการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินจัดการศึกษาต่อเนื่องตามเกณฑ์ (แบบ กศ.ตน.๗ (๒) โดยมีคะแนนรวม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
๓. มีความพึงพอใจระดับ ดี ขึ้นไป

๑. ชื่อโครงการ DIY การสานที่รองหม้อจากเศษผ้า

๒. ความสอดคล้องกับนโยบาย

จุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

๒.๑ ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ และความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ ส่งเสริมแนวทาง “Learn to Earn” ควบคู่กับการ Upskill / Reskill / Newskill เพื่อให้ผู้เรียนสร้างรายได้ทั้งในระหว่างเรียนและหลังจบการศึกษา

๒.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจชุมชน และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

๒.๔ พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเองได้ และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

๓. หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓ - ๙ ชม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนต้องเผชิญกับปัญหาด้านรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมอาชีพด้านเบเกอรี่จึงเป็นทางเลือกสำคัญในการสร้างรายได้เสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง การสานที่รองหม้อ วัสดุที่หาได้ง่าย ขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพเพื่อการจำหน่ายได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนากเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพให้ประชาชน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓ – ๙ ชั่วโมง) เรื่อง DIY การสานที่รองหม้อ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการสานที่รองหม้ออย่างถูกต้อง เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตั้งแต่การเลือกวัสดุ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการคำนึงถึงความปลอดภัย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ สร้างรายได้เสริม ต่อยอดเป็นอาชีพ

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อส่งเสริมการมีอาชีพ ให้กับผู้ที่ต้องการเข้าสู่อาชีพใหม่เพิ่มโอกาสหรือพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม

๔.๒ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้มีทักษะด้านอาชีพได้

๔.๓ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนให้เกิดช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า

๕. เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป จำนวน ๖ คน

๖. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	ระยะเวลางบประมาณ
หลักสูตร DIY การสานที่รองหม้อจากเศษผ้า	๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจขั้นตอนอย่างถูกวิธี ๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง ๓. เพื่อพัฒนาทักษะให้ได้มาตรฐาน ๔. เพื่อส่งเสริมการต่อยอด เป็นอาชีพหรือสร้างรายได้เสริม	ประชาชนทั่วไป	๖ คน	ศาลาประชาคมหมู่บ้าน หมู่ ๔	๕-๖ สิงหาคม ๒๕๖๙	๒,๒๐๐.-

๗. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ (ระบุประมาณการงบประมาณจากทุกกิจกรรมของโครงการ)

ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ จาก แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบรายจ่ายอื่น โครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓-๙ ชม.) รหัสงบประมาณ ๒๐๓๓๔๓๓๐๐๐๕๐๐๕๐๐๐๐๐๑ แห่ลงของเงิน ๖๙๑๑๕๐๐ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๒,๒๐๐.- บาท (สองพันสองร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

๗.๑ ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๑ คน x ๖ ชั่วโมง x ๒๐๐ บาท = ๑,๒๐๐ บาท

๗.๒ ค่าวัสดุฝึกอบรม = ๑,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้น ๒,๒๐๐ บาท (สองพันสองร้อยบาทถ้วน)

๘. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ ๑ (ต.ค.-ธ.ค. พ.ศ.๖๘)	ไตรมาสที่ ๒ (ม.ค.-มี.ค. พ.ศ. ๖๙)	ไตรมาสที่ ๓ (เม.ย.-มิ.ย. พ.ศ. ๖๙)	ไตรมาสที่ ๔ (ก.ค.-ก.ย. พ.ศ. ๖๙)
หลักสูตร การสานที่รองหม้อจากเศษผ้า				๒,๒๐๐

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวสุพัตรา บากอง ครูศูนย์การเรียนรู้

๑๐. เครือข่าย

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. ผู้นำชุมชน

๑๑. โครงการที่เกี่ยวข้อง

๑. การศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๒. งานการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ

๑๒. ผลลัพธ์ (Out come)

ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการสานที่รองหม้อ การเลือกและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง

๑๓. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

๑๓.๑ ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- ๑) จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพด้านการสานที่รองหม้อให้แก่ประชาชนที่สนใจ
- ๒) ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด
- ๓) ประชาชนได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติทักษะการสานที่รองหม้อ

๑๓.๒ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) ประชาชนมีความรู้และทักษะอาชีพด้านการสานที่รองหม้อเพิ่มขึ้น
- ๒) ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๓) ประชาชนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือสร้างรายได้

๑๔. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑. แบบประเมินความพึงพอใจ
๒. สรุปผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม

กำหนดการจัดอบรม
โครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอบรม ๓ - ๙ ชม.) การสานที่รองหม้อ
ระหว่างวันที่ ๕-๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ณ ศาลาประชาคมหมู่บ้าน หมู่ ๔ ตำบลวังสำโรง อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานที่รองหม้อ ความเป็นมา คุณค่าและการเลือกวัสดุ
ในการสานที่รองหม้อ (วิทยากร นางน้ำอ้อย โทม่วง)
๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ น.	ให้ความรู้ในการทำทาร์ตไข่ (วิทยากร นางน้ำอ้อย โทม่วง)
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	สาธิตขั้นตอนการสานที่รองหม้อ
การเลือกและเตรียมวัสดุ กระบวนการผลิต (วิทยากร นางน้ำอ้อย โทม่วง)

วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการสานที่รองหม้อโดยผู้เข้ารับการอบรม
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ตรวจสอบชิ้น สรุปลผลการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (วิทยากร นางน้ำอ้อย โทม่วง)

หมายเหตุ รูปแบบกำหนดการหน่วยจัดการเรียนรู้สามารถปรับได้ตามความเหมาะสม